

S. F.

Nowe czasopismo polskie w Londynie

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/1, 127

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z C Z A S O P I S M

NOWE CZASOPISMO POLSKIE W LONDYNIE

Od połowy r. 1958 ukazuje się w Londynie kwartalnik „Nauka i Technika” będący organem Polskich Stowarzyszeń Technicznych na obczyźnie. Pierwsze jego zeszyty zasługują na krótkie omówienie.

„Naukę i Technikę” można określić jako periodyk poświęcony podstawowym problemom techniki współczesnej. Zamieszczone artykuły dotyczą wszystkich jej dziedzin i — co dla nas jest najbardziej interesujące — zajmują się też ogólnymi zagadnieniami rozwoju techniki oraz historią techniki. Mają objętość zeszytów (70 stron) nie pozwala na umieszczanie większych rozpraw, jednakże artykuły pisane są bardzo syntetycznie i reprezentują dobry poziom. Należy podkreślić ich staranną redakcję, streszczenia, bibliografie itp. Pismo wykazuje zainteresowanie rozwojem nauki w kraju. Prowadzony jest stały dział wiadomości z kraju i recenzji wydawnictw krajowych. W nrze 2 omówiono m. in. sesję naukową Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej.

Historyka techniki w omawianych zeszytach zainteresować musi przede wszystkim praca J. Ostrowskiego *Istota i znaczenie kulturalne narzędzia*, której dwie pierwsze części znajdują się w n-rach 2 i 3. Autor dokonuje tu analizy poglądów na istotę narzędzia, jego rozwój i rolę w procesie rozwoju społeczeństwa i człowieka, zawartych w dziełach wielkich filozofów począwszy od Arystotelesa a kończąc na czasach najnowszych. Szeroko omawia m. in. prakseologiczną analizę narzędzia w *Traktacie o dobrej robocie* Tadeusza Kotarbińskiego. Autor podkreśla więź filozofii techniki z naukami cybernetycznymi i widzi w badaniach nad historią rozwoju maszyn i narzędzi istotny element służący rozwojowi tych nauk.

Interesująca jest również praca K. Szwarca *Światła i cienie automatyzacji*. Autor przeciwstawia się tezie, jakoby automatyzacja miała powodować bezrobocie i nieść pozbawienie godności ludzkiej robotnika. Twierdzi, że automatyzacja nie wywoła bezrobocia, o ile sytuacja gospodarcza i kultura techniczna kraju osiągnie odpowiednio wysoki poziom. Automat nie może opanować człowieka i zawsze będzie jego narzędziem, ale człowiek-robotnik musi odpowiednio podnieść swój poziom, a przede wszystkim pogłębić przygotowanie ogólnoteoretyczne. Autor pisze: „Dopóty, dopóki jedynym celem będzie tańsza produkcja i powiększenie ilościowej produkcji, człowiek będzie niewolnikiem maszyny. Jeśli jednak równoległym celem będzie ogólny dobrobyt i odciążenie od wysiłku fizycznego człowieka, to wtedy najdalej posunięta automatyzacja nie będzie nieszczęściem dla człowieka”.

W nrze 3 znajdujemy również encyklopedyczne przedstawienie najciekawszych mostów świata. B. Rudziński dokonuje tu historycznego przeglądu konstrukcji mostowych wszystkich epok na przykładach najbardziej charakterystycznych konstrukcji. Temat jest jednak zbyt obszerny na wąskie ramy dziesięciostronicowego artykułu i autor nie mógł podać wiele więcej ponad szeroko znane wiadomości.